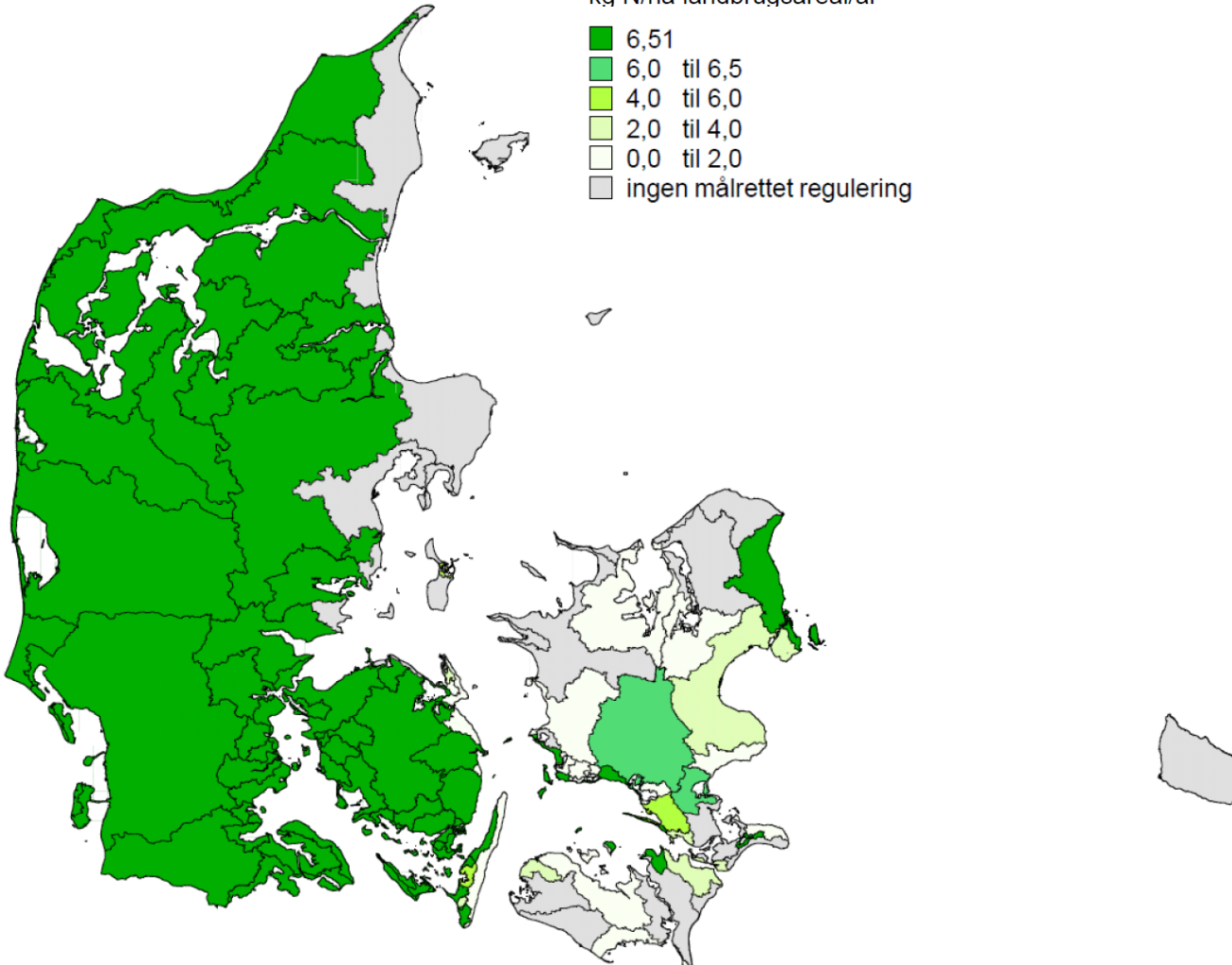

Målrettet regulering fuldt indfaset i 2021
Forventet kvælstofindsatsniveau for udvaskning
ved rodzonen
kg N/ha landbrugsareal/år

- 6,51
- 6,0 til 6,5
- 4,0 til 6,0
- 2,0 til 4,0
- 0,0 til 2,0
- ingen målrettet regulering

Klumme...

Tak for kampen Eva

Jens Eibæk, Seges: glæder sig over, at den forhadte normreduktion bliver fjernet og erstattes af en mere målrettet regulering. Men han efterlyser alternative virkemidler med dokumentation - og gerne i en fart.

Af Jens Eibæk, afdelings-
chef
Seges, Planter & Miljø

Så lykkedes det endeligt. En fejlslagen kurs er blevet rettet, og den forhadte normreduktion bliver fjernet og erstattet af en mere målrettet regulering.

Mange landmænd vil nu næsten kunne bruge det kvælstof, der er behov for - i forhold til at kunne øve den mængde og den kvalitet der er potentielle til.

Ændringen kom ikke uden kamp - en mærkelig kamp. Man kunne fristes til at sige politik, når det er værest. Men tak til dem der fik kursændringen igennem, for der er hårdt brug for den.

Håbløse undergødskning
Undergødskning som et generelt reguleringsprincip er håbløs. Og det var ved at trække dansk landbrug helt ned.

I et land med et højt omkostningsniveau, kan vi ikke leve af små udbytter. Og vi overlever ikke ved at producere dårlig kvalitet.

Udfordringen bliver nu at undgå, at undergødskning som generelt virkemiddel, vender tilbage hvis/når der kommer en ny regering.

Der findes mange andre og billigere virkemidler til at opnå et bedre miljø end at sulte afgrøderne.

Vådområder er billigere

Et glemte eksempel på et effektivt virkemiddel er minivådområder, som netop er et af de tiltag, der

skal erstatte undergødskning.

Det er ikke alle steder der kan etableres et minivådområde, men der hvor det kan lade sig gøre, er det et oplagt virkemiddel. Det skal kun etableres en gang, det virker i mange år og effekten er veldokumenteret med mange målinger ved

Jens Eibæk har været chef for afdelingen Planter og Miljø hos Planter & Miljø på Seges siden 1. november 2014. Inden da var han generel ansvarlig for plantestruktur og de senere år chefkonsulent i Landbruksnet

indløb og udløb.

Ud over effekten på kvælstof kan et minivådområde også rense en stor del af fosforbelastningen fra.

Brug for nye virkemidler

Vi har brug for at intensivere afprøvningen af alternative virkemidler, sådan at der også kan findes gode løsninger der, hvor det ikke er muligt at etablere vådområder eller minivådområder.

Især de marine virkemidler, som laves ude i fjorden, er interessante, da de sættes ind lige der, hvor problemet påstås at være. Det kunne f.eks. være stenrev, dyrkning af tang eller skning af ålegrens.

Desværre tager det forskerne lang tid at dokumentere effekten af nye virkemidler. Vi skal have speedet op, så vi kan få nye gode alternativer, så undergødskningen aldrig vender tilbage.

Hvor kommer kvælstoffet fra?

Hvis man skal besejre mængden af kvælstof i vandmiljøet, er man nødt til at vide, hvor det kommer fra. I de sidste farvande er det kun en meget lille del af kvælstoffet, der reelt kommer fra Danmark. Til gengæld peger nogle forskere på, at det ikke er al kvælstof, der kan optages af alger etc. og dermed skabe vandmiljøet. Hvis man kun ser på den skadelige, biotilgængelige andel, kommer en langt større andel fra Danmark og fra vores søboende.

Andel kvælstof – tal fra 2000-2009 i pct.

- Alt kvælstof
- Kun biotilgængeligt kvælstof

Biotilgængelighed handler om, hvorvidt et stof som f.eks. kvælstof kan optages og indgå i f.eks. produktionen af alger. Hvis kvælstof ikke er tilgængeligt, kan det heller ikke skabe ved at muliggøre af dannelse af alger etc.

94 pct. af kvælstof i de indre danske farvande kommer fra udlandet, men ...

Miljø: En meget stor del af kvælstoffet i havmiljøet er slet ikke omfattet af landbrugs-pakken. Forsker mener dog, at det danske kvælstof er afgørende for især fjordene.

Metode	Udvaskning på landsplan før tilbagerulning (1.000 t N)	Udvaskning på landsplan efter tilbagerulning (1.000 t N)	Forøget udvaskning fra rodzonen (1.000 t N)	Forøget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha)	Forøget udledning til havmiljøet (1.000 t N) ^a	Forøget udledning til havmiljøet (kg N/ha) ^a
GV-opsætning af NLES4 (Børgesen et al., 2013).	165	178	12,6	4,7	3,6	1,4
AI-opsætning af NLES4	157	169	11,8	4,4	3,4	1,2

^aBeregnet efter Højberg et al. (2015).

gennemsnittet. Desuden har jordtype og specielt afstrømning betydning, da lerjord med lav afstrømning giver en lille marginaludvaskning, hvorimod sandjord i områder med høj afstrømning giver en stor marginaludvaskning (Kristensen et al., 2008).

Esben Lunde Larsen kommer mandag den 3. oktober til Sorø, der er næstsidste stop på ministerens Danmarksturné. Foto: Erik Hensen

5-10-16

Sjællandsk møde med landbrugets minister

Miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen deltager mandag den 3. oktober i et stormøde i Sorø.

Tekst:
Jesper Hallgren

MØDE Gefions lokaler i Sorø danner mandag den 3. oktober klokken 19-22 rammen om det næstsidste af i alt fem stormøder med blandt andre miljø- og fødevarermini-

ster Esben Lunde Larsen (V), der i slutningen af august indledte en danmarksturné i Sønderjylland.

I september har landbrugets minister deltaget på stormøde i Vendsyssel og på Fyn, og nu er turen altså kommet til Sjælland, inden møderækken slutter i Herning på den sidste dag i oktober.

Det er foreningerne i Landbrug & Fødevarer, som står bag de fem stormøder med Esben Lunde Larsen, og han står også for det første indlæg på det kommende møde i Sorø.

Indlæg om vandområdeplaner

Der ventes stort rykind til mødet i Sorø,

hvor der formentlig vil være både mange spørgsmål og debat, inden miljø- og fødevarerministeren kan overlade talerstolen til Landbrug & Fødevarers formand, Martin Merrild.

Efter en kort pause vil der være to indlæg om vandområdeplanerne – først et indlæg fra Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning og dernæst et indlæg fra Lars Hvidtfeldt, viceformand i Landbrug & Fødevarer.

Det er gratis at deltage på stormødet i Sorø, der dog – af praktiske hensyn – kræver tilmelding, og det skal ske til Gefion senest torsdag den 29. september. ■

Vandløbsloven skal ændres

■ På de stormøder med landmænd, som miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen (V) i løbet af efteråret har deltaget rundt om i landet, har han antydnet, at vandløbsområdet i hans øjne trænger til et gennemsyn.

I går i Herning havde ministeren så endelig nyt med. Ministeren igangsætter nu forarbejdet til en modernisering af vandløbsloven. Inden jul vil ministeren invitere både landbruget og grønne organisationer til at deltage i drøftelser ved et 24-timers

topmøde om vandløbslovgivningen.

- Det er tid til, at vi tager en dyb indånding, dykker helt ned på bunden og foretager et historisk vand-tjek. I her i salen ved om nogen, at der er kæmpe værdier på spil, når det gælder vores vandløb.

- For klimaet har ændret sig, og i de senere år har der stået alt for meget vand på marker og i gader, når vandløb er gået over deres bredder.

- Derfor skal vi have en lovgivning, der forebygger bedre,

og som tager hensyn til både god økologisk tilstand og vandføringsevne. Derfor skal vi tage bestik af klimaet, og derfor er det rettidig omhu, at vi nu ser på vores vandløbslovgivning, sagde Esben Lunde Larsen i sin tale på aulegeretmødet.

L&F: God start

Fra L&F er man tilfreds med ministerens melding.

- Nu må vi se, hvad initiativet munder ud i i sidste ende - men det er en god start at indkalde interessenterne,

siger Lars Hvidtfeldt, viceformand i L&F.

Fra Bæredygtigt Landbrug lyder det, at man herfra ser frem til at få indflydelse på et nyt lovforslag.

- De nuværende regler burde egentlig være tilstrækkelige. Men når virkeligheden viser, at det er de ikke, er det glædeligt, at ministeren nu tager affære og ønsker en løsning på problemet, siger BL's chefjurist Nikolaj Schulz.

ege